

MIGRACJA

– zagrożenie czy szansa dla nauki i kultury

Tło historyczne i społeczne

Redakcja naukowa

Mirosław Borkowski

Andrey Lymar

GSW

Gdańsk 2022

Treści prezentowane w monografii są wyrazem indywidualnych opinii Autorów

Monografia została sfinansowana ze środków finansowych
Województwa Pomorskiego i Narodowego Centrum Kultury Tatarów
Rzeczypospolitej Polskiej w ramach realizacji zadania publicznego:
Migracja — kultura przyjęcia

**WOJEWÓDZTWO
POMORSKIE**

Projekt okładki
Andrey Lymar

Redakcja
Tomasz Mikołajczewski

Wydanie pierwsze, objętość 17,5 ark. wyd., Gdańsk 2022

Druk i oprawa
Sowa-Druk na Życzenie, www.sowadruk.pl, tel. 22 431 81 40
Sowa Sp. z o.o., 05-500 Piaseczno, ul. Raszyńska 13

© Copyright by Gdańska Szkoła Wyższa, Gdańsk 2021-2022

GDAŃSKA SZKOŁA WYŻSZA

Wydawnictwo GSW

Gdańska Szkoła Wyższa
80-875 Gdańsk, ul. Biskupia 24B
tel. 58 305 08 11, tel. 58 305 08 12
Zamówienia: wydawnictwo@gsw.gda.pl

www.gsw.gda.pl/wydawnictwo

ISBN druk 978-83-66270-20-6 Nr kat. [120]

ISBN online 978-83-66270-21-3 Nr kat. [121]

https://gsw.gda.pl/wydawnictwo/migracja-zagrozenie-czy-szansa_121

Spis treści

Wprowadzenie.....	7
Kazimierz Ickiewicz Walka o zachowanie tożsamości religijnej i kulturowej Kaszubów w Kanadzie w II połowie XIX wieku.....	9
Karol Kołodziej Żydzi w Polsce	17
Bartłomiej Krzyczkowski Świat Bojkowsko-Łemkowski – wybrane zagadnienia w oparciu o uwarunkowania prawno-analityczne w zakresie prawa ochrony środowiska	27
Mariusz Tadeusz Fierek Stosunek Polaków do przyjmowania uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi	39
Grzegorz Goryński Formy nielegalnej migracji do Polski w statystyce Straży Granicznej RP ostatnich lat.....	49
Marek Żejmo Migracje we współczesnej Szwajcarii	87
Andrey Lymar Zadania zarządzania różnorodnością oraz bezpieczeństwo społeczne i kulturowe	103
Monika Gut-Winiarska, Maria Chomka Rola migracji ludności w promowaniu kraju ojczystego na przykładzie dziedzictwa kulinarnego	111

Dariusz Jurczak, Katarzyna Badurowicz	
Rola administracji publicznej w zapewnieniu bezpieczeństwa migrującej społeczności regionu warmińsko-mazurskiego.....	125
Ewa Dąbrowa	
Uwikłanie ideologiczne (polityczne?) dyskursu o imigrantach i uchodźcach – implikacje edukacyjne.....	143
Adam Jan Karpiński	
Migracyjny nomadyzm humanistyczny kapitału. Plusy i minusy rozwoju społecznego.....	157
Joanna Sylwia Kierzkowska	
Prawnośrodowiskowe i ekologiczne uwarunkowania migracji	185
Krzysztof Olejnik, Mariusz Tadeusz Fierek	
Istota bezpieczeństwa ekonomicznego państwa.....	201
Jose Milhazes	
Исторический аспект влияния португальских иммигрантов на жизнь в Российской империи	217
Mariia Ruda, Mykhailo Paslavskyi, Taras Boyko	
Ecological migration of the population in the context of climate change in the western region of Ukraine.....	225
Veneta Yankova	
Issues on the topic “The Tatars in Bulgaria and their oral history: the migration from Crimea”	243

Wprowadzenie

Ludzie od dawna podróżują, przemieszczają się, są ciągle w drodze — wędrują, zmieniają miejsce zamieszkania, szukają schronienia, pracy, lepszych warunków do życia i rozwoju, przygód i nowych wyzwań. Podróżowanie, przemieszczanie się ludzi może być związane ze zmianą miejsca zamieszkania, czasami ze zmianą sposobu życia, z koniecznością przystosowania się do nowych warunków, adaptacją czy asymilacją.

Ruchy migracyjne, przesłanki ich występowania, natężenie, kierunki czy cele migracji są (były i będą) różnorodne, zawsze jednak odzwierciedlają potrzeby jednostek i grup społecznych. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze, polityczne czy kulturowe występujące w różnych częściach świata dla jednych są przyczyną migracji, dla innych stanowią doskonałe otoczenie do rozwoju. Migracja nie jest zjawiskiem jednorodnym i nie może być oceniana tylko „z jednego punktu widzenia”.

Niezależnie od wielkości zjawiska, za każdą decyzją związaną często z wymuszonym wyjazdem z „rodzinnego kraju czy miejsca” kryją się indywidualne tragedie lub radości. Biorąc pod uwagę różne przesłanki migracji, różne jej podziały i klasyfikacje, trudno jest jednoznacznie stwierdzić, czy jest to zjawisko pozytywne, czy negatywne. Podejmowanie decyzji o migracji powinno być, w zdecydowanej większości przypadków, procesem uwzględniającym różne jego aspekty, a przede wszystkim dobro osoby decydującej się na taki ruch — zmiana środowiska, pracy, przyzwyczajzeń itp.

Migracja może też być postrzegana jako element rozwoju osobowego — zmiany w sposobie rozumienia świata, przyspieszony rozwój cywilizacyjny, poznanie nowych kultur. Przeciwnieństwem tak postrzeganej migracji jawią się sytuacje, w których migranci są marginalizowani, podważa się ich potencjał osobowy czy kulturowy, niszczy się ich życie osobiste.

Zadaniem nie tylko państwa, ale i społeczeństwa jest konieczność zapewnienia migrantom warunków do życia i rozwoju takich samych, do jakich mają prawa obywatele państwa, do którego migranci się udają. Jest to zadanie niezwykle trudne, zwłaszcza w kontekście stworzenia właściwych warunków socjalnych. Dowodów na niewłaściwe podejście do migracji i migrantów — zwłaszcza tzw. migracji zarobkowej, sytuacji, w których migranci traktowani byli niejednoznacznie i nie zawsze doceniano ich wkład w rozwój gospodarczy państwa, w którym wykonywali nierzadko prace gorzej opłacane, prace niebezpieczne, jest dużo. I chociaż sytuacja się zmienia, to

w dalszym ciągu osoba z innego państwa czy nawet innego regionu jednego kraju, jest traktowana nieco inaczej w porównaniu z „rdzennym” pracownikiem.

Polacy doskonale powinni znać i rozumieć istotę migracji. Jednak wydarzenia, których doświadczamy od kilku lat, zdają się przeczyć tej tezie. Dzieje się tak, bowiem migracja (w wielu wypadkach) przedstawiana jest jako zjawisko typowo polityczne, zjawisko zagrażające naszej państwowości, naszej szeroko rozumianej kulturze. Przez niektóre środowiska, przedstawiciele różnych „władz” czy też przez jednostki, migranci postrzegani są jako wrogowie cywilizacji, ludy barbarzyńskie. Jednostki czy grupy społeczne, których jedynym celem jest niszczenie państwa, społeczeństwa, tradycji.

Podstawą właściwego rozumienia ruchów migracyjnych, oceny przyczyn, a przede wszystkim skutków migracji jest właściwa edukacja społeczeństwa. Edukacja prowadzona w sposób ciągły, edukacja rozważna i mądra, edukacja holistyczna, będąca podstawą do patrzenia na ruchy migracyjne w sposób uporządkowany, mający swoje korzenie w międzynarodowo chronionym systemie praw człowieka.

Hasło: „Migrant to człowiek”, towarzyszącemu obrońcom praw człowieka walczącym o prawa uchodźców na granicy polsko-białoruskiej, warto nadać nowe brzmienie: „Migrant to taki sam człowiek, jak ja”. Idea ta powinna przyświecać wszystkim działaniom prawnym, społecznym, kulturowym, towarzyszącym zjawisku migracji. Sama pomoc, o ile migranci jej potrzebują i chcą, powinna być niesiona przez jednostki, grupy społeczne doskonale rozumiejące tę problematykę. W tak drażliwych sytuacjach, jaką jest pomoc, nie można pozwalać na działanie chaotyczne, nieprzemyślane, działania prowadzone przez podmioty postrzegające to zjawisko w sposób ograniczony czy wręcz upolityczniony.

Redaktorzy, autorzy i uczestnicy międzynarodowej konferencji, której podsumowaniem jest prezentowana monografia, mają nadzieję, że chociaż w niewielkim stopniu przyczynią się do postrzegania migracji i migrantów w sposób odpowiedni dla właściwie wyedukowanego społeczeństwa. Zmiany zachodzące wokół nas zdają się potwierdzać, że „nauka migracji” oraz „nauka o migracji” powinna na stałe zagościć w kanonach edukacji i powinna być prowadzona w sposób ciągły, w różnych formach: m.in. wykłady, konferencje, spotkania, wydawnictwa. W ten proces — nieustannej edukacji i właściwego rozumienia zjawiska edukacji — wpisuje się prezentowana monografia zawierająca opracowania przedstawiające historyczne, jak i współczesne problemy związane ze zjawiskiem migracji. Musimy mieć świadomość, że każdy z nas może też być (lub będzie musiał być) migrantem.

Życzymy przyjemnej lektury
Redaktorzy

Gdańsk, 26 czerwca 2022 r.